

FÉLAG ÍSLENSKRA SAFNA OG SAFNMANNA

Hnjóti Örlygshöfn, 15.01.03

Alþingi

Erindi nr. P 128/793

komudagur 17.1.2003

**Nefndasvið Alþingis:
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík**

Efni: Athugasemdir við frumvarp til laga um breytingu á þjóðminjalögum, nr. 107/2001, 382. mál

Félag íslenskra safna og safnmanna, þakkar menntamálanefnd Alþingis tækifærið að veita umsögn um frumvarp til þjóðminjalaga, 382. mál.

4. gr. frumvarpsins leggur til breytingu á 8. gr. þjóðminjalaga sem fjallar um skiptingu landsins í minjasvæði, minjavörsluna og embætti minjavarða. Stjórn FÍSOS, kemur þessi breytingartillaga nokkuð á óvart því lítil reynsla er komin á þessa nýju skipan og stutt síðan minjaverðir voru starfsmenn Þjóðminjasafns Íslands. Breytingar á þessum þætti eru því alls ekki tímabærar að álitum stjórnarinnar og réttara að gera þær í stærra samhengi, og í aðra átt með því að sameina Fornleifavernd ríkisins, Húsafríðunarnefnd ríkisins, Húsasafn Þjóðminjasafns Íslands og Örnefnastofnun undir eina stofnun, Minjavernd ríkisins.

Stjórnin telur að vandi minjavarða felist í öðrum þáttum en starfssviðinu eða hvort þeir verði starfsmenn Fornleifaverndar ríkisins eða Þjóðminjasafns Íslands. Vandinn virðist miklu fremur snúa að fjármögnun á minjavarðaembættunum, sem er að hluta til skipt á milli ríkis og sveitafélaga eins og nú er háttáð. Starf minjavarða hefur liðið fyrir fjárskort, og þeir hafa oft ekki getað sinnt ýmsum verkefnum þar sem ætlast er til að sveitafélögin taki þátt í kostnaðinum. Þarna virðist ríkið vera að færa auknar álögur á sveitafélögin sem á sama tíma eru að reyna að reka metnaðarfullt safna- og minjastarf.

Hugsanlega getur verið vænlegra til árangurs að ríkið styðji betur við þennan þátt með vísan í ákvæði 8.gr. þjóðminjalaga að „Fornleifavernd ríkisins er heimilt að fela forstöðumanni byggðasafns að gegna hlutverki minjavarðar á viðkomandi minjasvæði samkvæmt sérstökum starfssamningi“. Með því er verið að styðja við þá þróun sem á sér nú þegar stað.

Aðalatriðið er þó að það er fyrst og fremst fjárskortur sem stendur minjavörslunni fyrir þrifum en ekki skipulagið.

Í 9. gr. er lagt til að fornleifaskráning teljist til fornleifarannsókna. Stjórnin telur það óþarfi að breyta 15. gr. núverandi þjóðminjalaga. Fornleifaskráning er að mörgu leiti sambærileg við húsakönnun, örnefnaskráningu, miðalýsingu osfrv. Með því að skilgreina skráninguna sem fornleifarannsókn er verið að þrengja skilgreininguna óþarflega mikið. Eftir sem áður sér Fornleifavernd ríkisins um eftirlit og samþykkir hverja fornleifaskráningu.

FÉLAG ÍSLENSKRA SAFNA OG SAFNMANNA

Í 11.gr. leggur stjórn FÍSOS til að „Þjóðminjavörður með samþykki minjaráðs ákvarði friðlýsingu og varðveislu kirkjugripa“. Er það eðlilegt með hliðsjón af því að forstöðumenn og minjaráð á viðkomandi safnasvæði eru í meiri nánd við söfnuði og þær kirkjur sem umræðir.

Stjórn FÍSOS gerir ekki aðrar athugasemdir við frumvarpið.

Virðingarfyllt

Stjórn Félags íslenskra safna og safnmanna.